

Ház és ciprus

Sétálok a tóparti hegyek közt, és amint félig-tudatosan nézdegélek, hirtelen belém nyilall, fájdalmas gyönyörűséggel: *ez Olaszország!* Egy ház áll előttem, mellette ciprus: ez Olaszország. Egyiptomról egy szfinx és egy piramis rajza többet mond minden fotográfiánál, hogy a legnyilvánvalóbb példát mondjam. Minden tájat le lehet egyszerűsíteni, lényeggé lehet sűríteni, egy motívumba. Olaszország végsőkéig leegyszerűsített stilizációja: négyszögletes, lapostetejű ház, mellette egy ciprus, amely magasabb a háznál. Ház és ciprus; északi telünkben, az Alpok jégfalán túl, elég lesz felidézni magamban ezt a képet, hogy élni kezdjen bennem az egész Olaszország.

„A ház előtt egy ciprus áll őrt”. Ez irodalmi klisé. Pedig mélyen igaz, mint a klisék általában. A ciprus csakugyan őrt áll. A nagyképűségig komoly és egyben hűségével és nemességével felemelő, mint a szent-bernáthegyi kutya.

Casa e cipresso

Passeggio tra le montagne circostanti il lago e, mentre mi guardo attorno distrattamente, d'improvviso, con dolorosa meraviglia, vengo fulminato: questa è l'Italia! Di fronte a me c'è una casa con accanto un cipresso: *questa è l'Italia*. Un disegno di una sfinge e di una piramide dice di più sull'Egitto di qualsiasi fotografia, per fare un esempio banale. Qualunque paesaggio può essere semplificato, può essere ridotto alla propria essenza, al motivo fondamentale. La massima stilizzazione dell'Italia: una casa rettangolare con il tetto piano, ed accanto un cipresso più alto dell'abitazione. Casa e cipresso; durante il nostro rigido inverno, al di là del muro ghiacciato delle Alpi, mi basterà richiamare alla mente questa immagine, perché prenda vita dentro di me l'Italia intera.

“Un cipresso fa la guardia davanti alla casa”. È un cliché letterario. Però è profondamente vero, come in genere i cliché. Il cipresso stava proprio così, di guardia. Austero fino all'arroganza ed insieme imponente nella propria lealtà e nobiltà, come un cane di San Bernardo.

Trad. di Giulia Cicerone